

1ste bach Rechten

Juridische Argumentatieleer

Smt. Prof. Vandenhole

quickprinter
Koningstraat 13
2000 Antwerpen
www.quickprinter.be

R03

3.70 EUR

Studiemateriaal:

- Boek: For the sake of argument, argumentatieleer voor juristen en ethici
- Blackboard: PP + arresten

Leeswijzer bij For the sake of the argument:

- pp. 11-71: te kennen

Uitz. kader pp. 29-30: 'De tien geboden van de argumentatie': te lezen

Uitz. kader pp. 54-55: 'Denkhygiëne en political correctness': te lezen

Uitz. kader p. 57: 'Het bedrogen geweten': te lezen

- pp. 73-77: niet kennen

- pp. 77 (vanaf tussentitel B) – 87: te lezen

Uitz. kader p. 78: te kennen

Uitz. p. 81 (tekst over samenhang argumenten): te kennen

- pp. 87-93: niet kennen

- p. 93 (vanaf tussen B) – 98: kennen

- pp. 99-131: te kennen

Uitz. kader p. 105: niet te kennen

Uitz. kader p. 121: te lezen

pp. 124-125: casus verkrachtingszaak: te lezen

Uitz. kader p. 126: niet te kennen

- pp. 135-159: niet te kennen

Examen:

- Zie studiewijzer!
- Gesloten boek
- Multiple Choice én open vragen
- Weinig rechtstreekse theorie, eerder via voorbeelden

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK 1: Over argumenteren, argumentatie, argumenten

§1. Een definitie van David Zarefsky

(1) Praktijk (practice)

(2) beslissingen (decisions)

(3) rechtvaardigen (justifying)

(4) onzekerheid (conditions of uncertainty)

§2. De structuur van een argumentatie

A. De beweging van een confirmatio en refutatio

B. De elementen van een argumentatie

C. De methode van het logisch minimum

Vier deductieve inferentieschema's

- *Modus Ponens*
- *Modus Tollens*
- Foute Modus Ponens
- Foute Modus Tollens

D. Ongeldige inferenties

(1) implicatie, replicatie, equivalentie

(2) verborgen weerleggingen

E. Soorten argumentaties en redeneringen

F. Typologieën, modellen en regels

(1) quasi – logische argumentaties

(2) Argumentaties gebaseerd op de structuur van de werkelijkheid

(3) Argumentaties die de structuur van de werkelijkheid grondvesten

G. Weg met de methode van het logisch minimum?

§3. De structuur van een tegenargumentatie

A. Weerleggende aanvallen

Rechtstreekse aanval:

(1) *Nego minorem*

(2) *Nego maiorem*

(3) *Nego consequentiam*

Onrechtstreekse aanval:

(1) *Exemplum in contrarium*

(2) *Argumentum in contrarium*

B. Nog andere aanvalstechnieken?

HOOFDSTUK 2: Over alles wat fout kan gaan in argumentaties

§1. Valkuilen van het denken

A. Sterke verhalen over cognitieve zwakheden

- Waar rook is, is vuur?
- Wat heet typische?
- Als je goed bezig bent.
- Kan uw medemens?

B. Biases en heuristieken

BIASES

1. *fundamentele attributiefout*
2. *confirmatiebias*
 - *rebound effect*
 - *prior belief effect*
 - *disconfirmation bias*
3. *vals – consensuseffect*
4. *illusie van controle*
 - *drogredenen van de gokker*
5. *just world belief*

HEURISTIEKEN

1. *representativiteit*
2. *beschikbaarheid*
3. *voorstelling*
4. *verankering*

C. En de kwaliteit van ons argumenteren?

§2. Drogredenen of de valstrikken van het argumenteren

A. Drogredenen in de confirmatio

- metalogische drogredenen
 - *non sequitur*
 - *hasty generalization of jumping to conclusions*
 - *cirkelredenering (petitio principii)*
 - *begging the question*
 - *argumentum ad hominem*
 - *anekdotische argumentatie*
- deductieve drogredenen
 - *compositie en divisie*
 - *foute disjunctie en vals dilemma*
 - *bevestiging van het gevolg*
- inductieve en abductieve drogredenen
 - *base rate fallacy*
 - *puzzeldenkfout*
 - *delphidenkfout*
 - *post hoc, ergo propter hoc*
 - *cum hoc, ergo propter hoc*
- drogredenen van de kennisbron
 - *argumentum ad populum*
 - *argumentum ad numerum*
 - *argumentum ad antiquitatem*
 - *argumentum ad novitatem*
 - *argumentum ad crumenam*
 - *argumentum ad lazarem*
 - *argumentum ad misericordiam*
- drogredenen van de betekenis
 - *misbruik van etymologie*
 - *equivocatie en amfibolie*
 - *idiosyncratische taal*

B. Drogredenen in de refutatio

- *argumentum ad lapidem*
- *argumentum ad baculum*
- *argumentum ad hominem (= poisoning the well)*
- *tu quoque – drogreden*
- *two wrongs make a right*
- *insider argument*
- *ontkenning van het antecedent*
- *stromanredenering (straw man)*
- *hellend vlak (slippery slope)*
- *dicto simpliciter (fallacy of accident)*

C. Drogredenen als ontwijking

- *omkering van de bewijslast*
- *shifting ground*
- *red herring (ignoratio elenchi)*
- *meervoudige vraag (many questions)*
- *overpreciseren (false precision)*
- *relativisme – drogreden*

§3. Deugdelijke drogredenen

A. Argumentum ad hominem

B. Argumentum ad ignorantiam

C. Argumentum ad verecundiam

HOOFDSTUK 3: Over het betoog

§1. De structuur van het betoog

A. De retorische vakken NIET!

B. Dispositio of de opbouw van het betoog

1. Exordium of inleiding

- a) *Vergelijking*
- b) *Anekdote*
- c) *Inlevende sfeerschepping*
- d) *Krachtige tegenstelling*
- e) *Veralgemening*
- f) *Een gezegde, spreek of citaat*

2. Narratio of vertelling

3. Propositio of formulering van de hoofdstelling

4. Partitio of overzicht van de argumentatie

5. Confirmatio of onderbouwing van de eigen mening

6. Refutatio of de weerlegging van andermans argumenten

7. Digressio of uitweiding

8. Recapitulatio of samenvatting

- a) *Indignatio*
- b) *Ernst van de zaak*
- c) *Cirkelstructuur*

§2. De stijl van het betoog NIET!

§3. De overtuigingskracht van het betoog

A. Een retorische mentaliteit (decorum) NIET!

B. De redeneerroute en het denkkader

HOOFDSTUK 4: Juridische betogen en argumentaties

§1. Juridische betogen in het Belgisch Recht

A. Het betoog van de partijen

B. Het betoog van de rechter

§2. Juridische argumentatieschema's

A. Het argumentum a contrario

Deugdelijkheidscriteria

1. *De logische geldigheid*
2. *Inhoudelijke juistheid*

B. Het argumentum a simile

Analogie – argumentaties

1. *Argument naar voorbeeld*
2. *Minimale variant*
3. *A fortiori – argument*

Deugdelijkheidscriteria

3. *De logische geldigheid*
4. *Inhoudelijke juistheid*
5. *Juridische toelaatbaarheid*

§3. Het bewijzen van feiten

A. Bewijzen van feiten in het recht

B. Vooringenomen rechtspraak

C. Drogredenen in de rechtbank

D. De wetenschapper op de stoel van de rechter?

§4. Recht, logica en drogredenen

HOOFDSTUK 5: Het ethisch betoog NIET!

§ 1. Misvattingen over ethiek

§ 2. De componenten van een ethisch betoog

A. Een oplossing voor een moreel probleem

B. Een redencerroute en een denkkader

C. Voordelen en beperkingen

D. Aparte argumenten

FOR THE SAKE OF ARGUMENT, ARGUMENTATIELEER VOOR JURISTEN EN ETHICI

HOOFDSTUK 1: Over argumenteren, argumentatie, argumenten

Enkele voorbeelden:

- “Minstens de helft van de studenten in deze zaal zijn nietsnutten.”
“Vorig jaar was minstens de helft van de studenten rechten in eerste bachelor niet geslaagd.”
 - “Allochtonen zijn criminelere dan autochtonen.”
“Er zitten veel meer allochtonen dan autochtonen in de gevangenis.”
- ⇒ Niet vraag of mening waar is
- ⇒ Wel vraag of argumentatie goed is

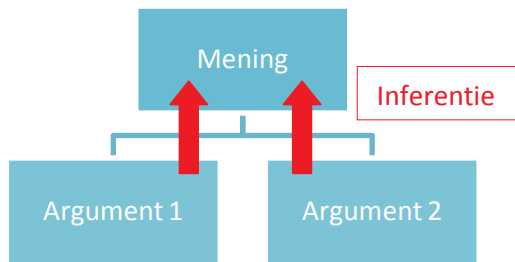
§ 1. Een definitie van David Zarefsky

Wat is argumenteren?

- Redenen geven om aanspraken die in twijfel getrokken kunnen worden, te ondersteunen of te bekritisieren, met de bedoeling om iemand te overtuigen (Prakken)
- De praktijk van het verantwoorden van beslissingen in omstandigheden van onzekerheid (Zarefsky)
Verklaren is NIET gelijk aan verantwoorden
Zwakke punten: 1) Wat is een nietsnut?
2) Basis: slaagcijfers van vorig academiejaar
Je mag niet zomaar veralgemenen!
⇒ sociale en verbale **praktijk** (woorden) → argumenteren tegenover anderen
⇒ **mening-(sverschil)**
⇒ **verantwoorden/bekritisieren** (=/= oordelen, verklaren, bewijzen) NIET oordelen, puur oordeel: geen nood aan argumentatieleer, NIET verklaren, NIET bewijzen
* pro en contra – argumenten
⇒ **onzekerheid**: retorische sprong tussen argument en mening argumenten → mening
* kwaliteit retorische sprong

§ 2. De structuur van een argumentatie

Structuur van een argumentatie

Inferentie of volgtrekking = verband tussen argumenten en een mening → fundamentele basis

Vb.: Er zitten lelijke jongens in de aula dus was de bus van student X te laat.

Vb.: Er zitten lelijke jongens in de aula dus schijnt de zon buiten.

⇒ ongeldige inferentie/volgtrekking!

A. De beweging van de confirmatio en refutatio

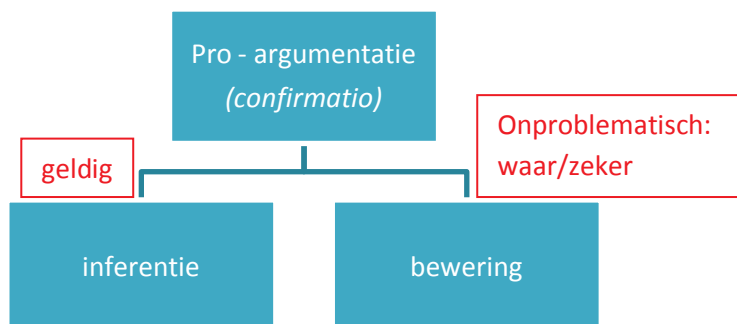
2 soorten argumentaties:

1) mening verdedigen: PRO argumentatie, confirmatio → **geldigheid** inferentie aantonen

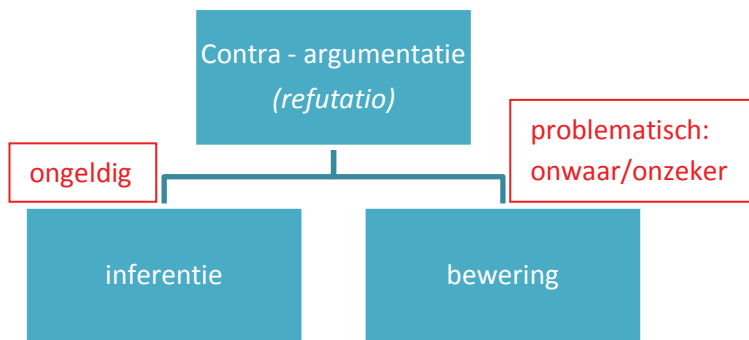
2) mening weerleggen: CONTRA argumentatie, refutatio → **ongeldigheid** inferentie aantonen (je kan uit het ene niet zomaar het andere afleiden)

DE GELDIGHEID VAN DE INFERENTIE IS BEPALEND VOOR DE KWALITEIT VAN DE ARGUMENTATIE!

Argumentatiebewegingen I

Argumentatiebewegingen II

B. De elementen van een argumentatie

Wat is (juridische) argumentatie?

- Mening + argument = argumentatie (basisbestanddelen)
- Gestructureerd geheel van meerdere argumentaties (optelsom) rond mening = betoog
 ⇒ *juridische* argumentatie: mening + argument *in het recht*
 (in een juridische context = juridisch betoog)

C. De methode van het logisch minimum

Geldige inferentieschema's

Modus Ponens	Modus Tollens	<i>foute</i> Modus Ponens	<i>foute</i> Modus Tollens
Als p, dan q $\frac{p}{q}$	Als p, dan q $\frac{\text{niet } q}{\text{niet } p}$	als p, dan q $\frac{q}{p}$	als p, dan q $\frac{\text{niet } p}{\text{niet } q}$

- Op zoek naar de verborgen premissen: de methode van het logisch minimum
 → Methode van het logisch minimum: wat logisch gezien, minimaal nodig is
 Vb.: stappen in een argumentatie worden al dan niet verduidelijkt
- *Modus Ponens*: als p, dan q 1ste inferentieschema
 = implicatie: p = voldoende voorwaarde (VV) voor q
 Als A, dan B = GELDIG (gaat enkel over de geldigheid van de inferentie)
 Als 'mening' dan 'stelling/argumentatie'
 Schema van een voldoende voorwaarde (VV): *Als studenten sneller afgeleid raken, zijn grote lesgroepen slecht.* = geldige inferentie (zegt niets over de argumentatie)

- *Modus Tollens*: als p dan q; niet q, daarom niet p 2de inferentiekader
Als p dan q en als p niet dan ook q niet.
Grote lesgroepen zijn niet slecht, daarom raken studenten niet sneller afgeleid.

Vb.: Grote lesgroepen zijn slecht, want studenten raken sneller afgeleid.

Opgelet: geldigheid inferentie, niet waarheid premissen!

D. Ongeldige inferenties

Kritiek op de methode van het logisch minimum

1. Geen logische fouten? (menselijke fouten: domheid, te snel gaan, verstrooid zijn)

Werkt enkel met noodzakelijk premissen, niet met gebruikte; in gebruikte

- Soms te streng: implicatie \neq replicatie \neq equivalentie (zie volgende slides)
→ mensen zijn soms strenger dan ze logisch gezien moeten zijn
- Soms niet streng genoeg
Vb.: experiment Wason

2. Enkel van toepassing indien eenvoudige logische schema's:

- Enkel deductieve
- Niet: inductieve; abductieve/hypothetische; gezagsargumenten

Implicatie, replicatie, equivalentie

Implicatie	Replicatie	Equivalentie
als p, dan q $p = VV$ voor q	alleen als p, dan q $p = NV$ voor q	als en alleen als p, dan q $p = VV$ en NV voor q

- **Implicatie**: als p, dan q als, dan \rightarrow komt vaak voor in strafstelling
 $\Leftrightarrow p = VV$ voor q
 \Leftrightarrow enkel vals indien antecedent waar maar gevolg vals
- **Replicatie**: alleen als p, dan q = strenger, strikter dan de implicatie
 $\Leftrightarrow p$ noodzakelijke voorwaarde (NV) voor q
 \Leftrightarrow alleen vals als antecedent vals is maar gevolg waar
- **Equivalentie**: als en alleen als p, dan q = combinatie van de implicatie en de replicatie
 $\Leftrightarrow p = VV$ en NV voor q

⇒ vals indien antecedent vals of indien gevolg vals

Omzetten implicatie en replicatie (Zie boek pagina 21)

* Vaak wordt er gesuggereerd dat het om een implicatie gaat door het gebruik van een 'als, dan' structuur, maar eigenlijk is men veel strenger en gaat het om een replicatie of een equivalentie.

⇒ methode van het logisch minimum kan NIET worden toegepast

* Niet nadenken over de waarheid van replicatie of implicatie

Begrippen

- Implicatie: als p, dan q ($p = VV q$)
- Replicatie: alleen als p, dan q ($p = NV q$)

Omzetten implicatie en replicatie

Context van de formele logica

- Hoe?
 - ⇒ Door beide delen van plaats te verwisselen
 - ⇒ 'Als dan' omzetten in 'alleen als dan'
 - $p \rightarrow q$ en $q \rightarrow p$: beide delen van plaats verwisselen
 - Zie boek pagina 21 (grijze kader):*
 - Vb. 1: Implicatie: 'als ik hard studeer, dan slaag ik', implicatie = een geldig inferentieschema in deductieve redeneringen, NIET de inhoud of de waarheid van de implicatie wordt beoordeeld
 - replicatie: alleen als ik slaag, heb ik hard gestudeerd
 - NIET verwarren met modus ponens
 - Vb. 2: replicatie: 'alleen als ik hard studeer, dan slaag ik'
 - implicatie: 'als ik slaag, dan heb ik hard gestudeerd'
 - Grijze kader boek pagina 21: 1ste deel: omzetten implicatie en replicatie*
 - 2de deel: negatief uitdrukken van een implicatie en een replicatie

Negatieve uitdrukking

= het negatief uitdrukken van een implicatie als implicatie of negatief uitdrukken van een replicatie als een replicatie

- Hoe?

⇒ negatietekens toevoegen (vb.: niet ... niet ...) + beide delen van plaats verwisselen

Vb. 1: Implicatie: 'als ik hard studeer, dan slaag ik'

→ Negatief: 'als ik niet slaag, heb ik niet hard gestudeerd'

Vb. 2: Replicatie: 'alleen als ik hard studeer, dan slaag ik'

→ Negatief: 'alleen als ik niet slaag, heb ik niet hard gestudeerd'

Gelijkwaardige varianten (*vetgedrukt in het boek op pagina 21*)

Samengevat: drie gelijkwaardige varianten

⇒ Beginnen met implicatie = hoe omzetten naar replicatie

⇒ Negatieve uitdrukking = beide omwisselen + negatie toevoegen

- Implicatie: 'Als ik hard studeer, dan slaag ik'
- Negatieve implicatie: 'Als ik niet slaag, heb ik niet hard gestudeerd'
- Replicatie: 'Alleen als ik slaag, heb ik hard gestudeerd'
- Negatieve replicatie: 'Alleen als ik niet hard heb gestudeerd, slaag ik niet'

Kritiek = men suggereerde vaak dat P voldoende is voor Q, maar eigenlijk is men veel strenger en gaat met P als een noodzakelijke voorwaarde voor Q zien.

Voorbeeld aansprakelijkheidsrecht

- Art. 1382 BW:
Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.
→ wettekst: voldoende voorwaarde (implicatie), EEN fout volstaat voor aansprakelijkheid
- Bestanddelen:
 - fout
 - schade
 - oorzakelijk verband (causaliteit): in geval van meerdere oorzaken: fout NV voor schade (conditio sine qua non) → wie de schade heeft aangebracht, dient deze te vergoeden, ENKEL degene die de schade heeft aangebrachtBasisvragen argumentatieleer = basisvragen recht
= equivalentieel: verband tussen de schade en de fout moet noodzakelijk zijn (cursus verbintenissenrecht)
 - * kritiek vanuit inferentieel: replicatieleer zou een juistere term zijn geweest, in de praktijk is er de neiging strenger te zijn dan logische nodig is

Implicatie: voldoende voorwaarde (VV)

Replicatie: noodzakelijke voorwaarde (NV)

Equivalentie: noodzakelijke + voldoende voorwaarde (NV + VV)

E. Soorten argumentaties en redeneringen

Experiment Wason (Boek pagina 23)

- Wanneer implicaties waar of vals?
- Vb. 1: "Als er aan de ene kant een klinker staat, dan staat er aan de andere kant een even getal"

A	B
4	1

Controle WAAR:

1) kaart A omdraaien

→ even: WAAR

→ oneven: VALS

2) kaart 1 omdraaien

→ medeklinker: WAAR

→ klinker: VALS

⇒ Veel studenten dachten er niet aan om ook de kaart 1 om te draaien = voorbeeld van niet streng genoeg zijn

IMPLICATIE: als ... dan ... structuur

- Weten waar dit experiment in past: veel mensen zaten ernaast wanneer het om een implicatie gaat die juist is
- Meerderheid: A omdraaien want daar staat een klinker en dan controleren of er een even getal op de achterkant staat
- Niet veel mensen dachten eraan om ook de 1 om te draaien en dan te controleren of er op de achterkant en medeklinker stond

- Vb. 2: “Als een persoon alcohol drinkt, moet hij 16 jaar of ouder zijn.”

bier	water
25	14

Controle WAAR:

- 1) wie bier drinkt → leeftijd checken
- 2) iemand die jonger is dan 16 jaar → keuze drank checken

CONCLUSIE: Mensen maken **logische denkfouten**

Vb. 1: hoe abstracter je denkt, hoe meer fouten je kan maken

Vb. 2: neiging om intuïtief te werk te gaan, oordeel refereren

F. Typologieën, modellen en regels

Alternatieven voor methode van logisch minimum (informele aanpak)

Drie benaderingen:

1. Typologieën: *argumentatieschema's*
2. Modellen
3. Regels: normatieve benadering

1. Typologieën

° Inventio (= leer vinden van argumenten) → Niet blindstaren op de logisch – deductieve methode, er zijn nog veel andere manieren

Perelman en Olbrechts – Tyteca: verbanden (> logisch – deductief verband)

- Associatie en dissociatie (i.p.v. argumentatie) DOEL: verbanden zoeken
- *Argumentatieschema's* (i.p.v. inferentieschema's) → Argumentaties = schema's die argumenteren

a. associatie

- quasi – logische argumentaties: indruk geldige logische inferentie (zeer sterk lijkend op de als ... dan ... structuur)

- argumentaties gebaseerd op structuur werkelijkheid: *verbanden* in realiteit: opeenvolging – coëxistentie

→ niet ver gezocht VERBANDEN

Opeenvolging: temporente, er gebeurt iets en daarna gebeurt er nog iets

Coëxistentie: dingen bestaan naast elkaar

Vb.: pragmatische manier van opeenvolging: 'Ik wil op tijd komen, dus moet ik lopen.'

Gezagsargument = coëxistentie, het feit dat een expert het zegt, maakt dat het juist is

Vb.: politieke Nederlandse partij: geen vrouwen op de kieslijst

→ argument: de vrouw is ondergeschikt aan de man op basis van religieuze redenen(het staat zo in de Bijbel), de zaak werd bij verschillende nationale rechtbanken aanhangig gemaakt maar kreeg er geen bevredigende uitspraak, dus trok men naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg:

1) klacht ontvankelijk?

2) behandeling van de klacht zelf

* verbod op discriminatie } coëxistentie: 2 rechten bestaan naast elkaar, vloeit er
natuurlijkerwijze }

* recht tot verkiesbaar stellen uit voort (wat wel geen sterke argumentatie is)

- argumentaties die structuur van werkelijkheid grondvesten: *gebeurtenissen*; voorbeelden, analogieën, metaforen (zwakste) GEBEURTENISSEN

= zwakste manier van verbanden leggen

Vb.: NVA heeft een heel goed partijprogramma want zeis als een pletwals door de verkiezingen gereden.

= metafoor (beeldspraak)

⇒ geen echte argumentatie

b. dissociatie (= van elkaar lostrekken)

- fijnere onderscheiden (eerder techniek dan schema)

* kritiek: types i.p.v. grondige analyse?

Vb.: politieke partijen (zie boek pagina 27, voorbeeld ook kennen)

Vb.: Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)

Klacht: recht op leven is geschonden, niet de persoon zelf dient deze klacht is, want deze is uiteraard reeds overleden maar de familieleden of vrienden/kennissen, wanneer een persoon tijdens een arrestatie door de politie werd neergeschoten

1) ontvankelijkheidsvereiste: je kan enkel klagen nadat het betreffende mensenrecht in werking is getreden voor de staat (EVRM), gebeurtenissen die in een periode voor het

verdrag van toepassing was plaatsvonden, kunnen geen aanspraak maken op het recht. (= verbod van de retro – activiteit)

Art. 2 EVRM: recht op leven, de staat mag niet willekeurig iemand van het leven beroven = **inhoudelijke/materiële verplichting** (verbod op retro – activiteit)

2) onafhankelijk onderzoek instellen = **procedurele verplichting**

⇒ Als het merendeel van de procedure na de inwerkingtreding van de wet plaats vindt

(ondanks het feit dat de beroving van het leven VOOR de inwerkingtreding van de wet was)

dan is het procedurele deel wel ontvankelijk = DISSOCIATIE

2. Modellen

VOORDEEL: analyse (hoe ziet de argumentatie eruit?)

Zie boek pagina 27 – 28: voorbeeld + uitleg samennemen (ter illustratie)

- Toulmin: argumentatiesjabloon → nadruk op analyse
- Zes elementen
 1. claim (mening) – 2. Warrant (verantwoording) – 3. Data (gegevens)
 4. Rebuttal (voorbehoud) (Hoe meer voorbehoudens (rebuttals) er zijn, hoe zwakker de qualifier)
 5. Qualifier (modale term)
 6. Backing (ondersteuning)

Vb.: Prins Harry heeft de Britse nationaliteit. = **1. Claim (mening)**
Hij is geboren op het Britse eiland Bermuda. = **3. Data (gegevens)**
⇒ beiden verbinden via **2. Warrant (verantwoording)**: Bermuda is Brits grondgebied dus wie daar geboren is, heeft de Britse nationaliteit (In het Britse rechtssysteem (Angelsaksisch) bepaalt het grondgebied waarop je geboren bent je nationaliteit, in België is het de nationaliteit van je ouders die bepalend is voor je eigen nationaliteit)

Tot hier: sterk lijkend op de methode van het logisch minimum

4. Rebuttal (voorbehoud): hij is eventueel van nationaliteit veranderd → Rebuttal steeds mee in je argumentatie steken!

Dan in functie van de Rebuttal je **5. Qualifier (modale term)** definiëren: Als hij op Brits grondgebied geboren is, heeft hij vermoedelijk de Britse nationaliteit.
(hoogstwaarschijnlijk : weinig rebuttals)

6. Backing (ondersteuning): wettelijke bepalingen
- Kritiek: symbool anti –logicabeweging, maar weinig gebruikt in de praktijk

3. Normatieve benadering (→ regels)

NIET KENNEN: (boek pagina 28 – 30)

- Pragmatische benadering: ideaalmodel van kritische discussie: gericht op oplossen van meningsverschil
 - ⇒ normen voor rationele argumentatie
 - ⇒ ‘tien geboden’
- Kritiek:
 - niet nieuw cf. drogredenen
 - sommige discussieregels triviaal

G. Weg met de methode van het logisch minimum?

Beperkingen logisch minimum

Niet nuttig voor

- Inductieve redeneringen: van bijzonder naar algemeen
 - ⇒ meer of minder waarschijnlijke meningen
 - (sprong ~ onzekerheid)
 - Vb.: Patrick Janssens heeft de verkiezingen verloren omdat zijn foto in de krant stond.
 - ⇒ Als je foto in de krant staat, heb je de verkiezingen verloren.
 - MAAR je kan ook om tal van andere redenen in de krant staan
 - ⇒ methode van het logisch minimum heeft in dit geval geen nut
- Abductieve/hypothetische redeneringen (synoniemen): oorzaak afleiden uit gevolg(en)
 - ⇒ bevestiging gevolg
 - Vb.: iemand heeft een ongeval gehad = GEVOLG
 - Omdat hij te snel gereden heeft/te veel gedronken had/in slaap gevallen was = OORZAAK
 - ⇒ als iemand een ongeval heeft, dan heeft hij te snel gereden = BEVESTIGEN (niet argumenteren!)
- *Gezagsargumenten/argumentum ad verecundiam*: experten
 - ⇒ geen uitspraak over *deugdelijkheid* gezagsargument
 - Het is niet omdat een expert het gezegd heeft, dat het waar is en het een geldig argument wordt.
 - Vb.: Bart De Wever is een fantastische politicus omdat een bekende politicoloog het gezegd heeft = GEZAGSARGUMENT

Conclusie

- Tekorten logisch minimum: beperkte toepassing (in deductieve methodes)
NIET bij gezagsargumenten, inductieve methode
- Belang logisch minimum:
 1. Goede methode voor expliciteren verborgen premissen
Vb.: Nationaliteit op basis waar je geboren bent
 2. Elementair inzicht in geldigheid van deductieve inferenties
→ ook iets zeggen over de geldigheid van de deductieve methode (gevolgtrekking)
 3. Niet echt alternatief van één aanvaarde, algemene methode
→ geen van de 3 'alternatieven' is DE vervanger van de methode van het logisch minimum

§ 3. De structuur van een tegenargumentatie

A. Weerleggende aanvallen

Weerleggende aanvallen I

- Onderbouwd vs weerlegend
 - Onderbouwd: argumentatie autonoom (pro; confirmatio) → eigen argumentatie onderbouwen, ligt in de lijn van de gewone argumentatie (enkel gericht tegen de tegenpartij)
 - Weerlegend: argumentatie heteronoom (contra; refutatio) → argumenten tegenpartij weerleggen
- Weerlegend:
 - rechtstreekse aanval op de argumentatie zelf of op de gevolgtrekking (inferentie) → geldigheid
 - onrechtstreekse aanval

Weerleggende aanvallen II

- Rechtstreekse aanval (~ argumentatie)
 1. Nego minorem: ontkrachten ondersteunende premisse(n)
 2. Nego maiorem: ontkrachten hoofdpremisse(n)
 3. Nego consequentiam: mening volgt niet uit argumenten
Nego (negatie) = ontkennen
- Onrechtstreekse aanval (~ mening)
 1. Exemplum in contrarium = tegenvoorbeeld (is zwakker dan de tegenargumentatie)
 2. Argumentum in contrarium = tegenargumentatie